

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
Oddelek za anglistiko in amerikanistiko
Aškerčeva 2
1000 Ljubljana

izr. prof. dr. Marjeta VRBINC

Recenzija učbeniškega kompleta za angleščino kot prvi tuji jezik v devetem razredu devetletne osnovne šole

PROJECT 5 4. izdaja

Učbenik: Hutchinson, Tom, 2014. *Project 5*. Fourth edition. Oxford: Oxford University Press.

Delovni zvezek: Hutchinson, Tom, Lynda Edwards, 2014. *Project 5*. Fourth edition. Oxford: Oxford University Press.

Priročnik za učitelje: Hutchinson, Tom, James Gault, 2014. *Project 5*. Fourth edition. Oxford: Oxford University Press.

Ljubljana, januar 2017

0 SPLOŠNI PODATKI IN CILJNI UPORABNIKI

Učbeniški komplet *Project 5* (4. izdaja), ki je predmet te recenzije, je namenjen poučevanju angleščine v devetem razredu devetletne osnovne šole, torej je njegov glavni namen nadaljevanje in nadgradnja učenja tujega jezika v nižjih razredih osnovne šole, zlasti 5., 6., 7. in 8. razredu.

1 OPIS UČBENIKA

Učbeniški komplet *Project 5* je sestavljen iz naslednjega gradiva:

- učbenik (*Student's Book*),
- delovni zvezek (*Workbook*) s CD-ROM-om (*Workbook Audio CD*),
- priročnik za učitelje (*Teacher's Book*) s CD-ROM-om (*Teacher's Resources Multi-ROM*),
- trije CD-ROM-i za uporabo v razredu (*Class CDs*),
- DVD s kulturološkimi vsebinami,
- gradivo, primerno za uporabo na interaktivni tabli (*Project iTools*).

Učbeniški komplet *Project 5* sledi sodobnim metodološkim konceptom poučevanja angleščine kot tujega jezika, saj so najpomembnejši poudarki učbeniškega kompleta namenjeni interakciji v razredu, komunikativnim aktivnostim, učenju besedišča, slovnice ter pragmatičnih jezikovnih elementov, hkrati pa omogoča učencem razvijanje vseh jezikovnih spretnosti od bralnega in slušnega razumevanja do pisnega in ustnega sporočanja v obliki nalog, ki jih delajo v skupini ali samostojno.

Obravnavane teme so podobne kot v ostalih učbenikih, ki so na voljo na tržišču in ki so namenjeni učenju angleščine na tej stopnji učenja. Sledijo sodobnim smernicam medkulturnega povezovanja, posamezne učne enote pa nudijo učencem vpogled v družbo in kulturo sveta, v katerem živimo, poudarek ni samo na angleško govorečih deželah, temveč na širši družbeni skupnosti.

2 OBLIKOVNA PODOBA UČBENIŠKEGA KOMPLETA

Učbeniški komplet *Project 5* (4. izdaja) je grafično dobro oblikovan, saj je večbarven in vsebuje veliko slikovnega gradiva (ilustracije, fotografije, zemljevidi, stripi). Besedila in slikovno gradivo se med seboj ustrezno dopolnjujejo, navodila pa so zapisana v odebeljenem tisku in so kratka in jedrnata. Različne učne vsebine se med seboj razlikujejo po barvah: besedišče (*Vocabulary*) v oranžnem tisku, razumevanje (*Comprehension*) v rdečem tisku, slovnica (*Grammar*) v svetlo zelenem tisku, slušno razumevanje (*Listening*), govorjenje (*Speaking*) in pisanje (*Writing*) v temno zelenem tisku. Z gotovostjo lahko zatrdimo, da je taka grafična podoba v skladu s stopnjo poučevanja tujega jezika, ki ji je namenjen učbeniški komplet *Project 5* (4. izdaja).

Delovni zvezek je črno-bel, tekstovno gradivo je razdeljeno v dva stolpca, precej je slikovnega gradiva, ki dopolnjuje naloge. Naslovi so grafično dobro oblikovani, tako da je jasno razvidno, katero področje (slovnica, besedišče) naloge obravnavajo. Vsaka naloga je označena s sistemom zvezdic, ki označujejo nivo posamezne naloge. Navodila so oblikovana jasno in se tipografsko ločijo od naloge. Poleg nalog vsebuje delovni zvezek še *Povzetek slovnice* (v slovenščini), obravnavane v učbeniškem kompletu *Project 5* (4. izdaja), in *Slovarček*, v katerem najdemo zapis izgovora iztočnice in tisti pomen besede, ki je rabljen v sobesedilu. *Slovarček* je urejen po enotah in znotraj tega po abecedi.

V priročniku za učitelja je na eni strani stran iz učbenika, na drugi pa vsebine za učitelja. Vsaka enota se začne s kazalom, v katerem je pregled gradiva, obravnavanega v posamezni enoti. Gradivo, namenjeno učiteljem, je v črno-beli tehniki. Navodila za učitelje in predlagani metodološki prijemi so jasno formulirani, odgovori in rešitve so grafično opazni, saj so označeni z »Answer Key« in natisnjeni modro. V okvirčku na koncu vsake strani so navedene ideje za dodatne neobvezne aktivnosti ter ponavljanje.

3 ZGRADBA IN USTREZNOST UČBENIKA

3.1 Zgradba učbenika

Učbenik *Project 5* obsega 87 strani in je sestavljen iz kazala (dve strani), uvodne enote (štiri strani, str. 4–7) in šestih enot (po dvanajst strani, str. 8–79). Posamezna enota je razdeljena na štiri podenote po dve strani (A, B, C in D), ki se smiselno povezujejo z nalogami v delovnem zvezku in so namenjene utrjevanju snovi. Poleg tega je v vsaki enoti ena stran posvečena medkulturnosti (*Culture*), ena stran medpredmetnosti (*English across the curriculum*), predzadnja stran je namenjena ponavljanju snovi, zadnja pa samostojnejšemu delu, in sicer razvijanju pisnega sporočanja (*Your project*).

3.2 Ustreznost učbenika

3.2.1 Tematski sklopi

Učbenik *Project 5* ponuja pester izbor tematskih sklopov, ki ne odstopajo bistveno od tem, ki jih obravnavajo drugi sorodni učbeniki. Teme so v veliki meri povezane s slovnično strukturo, ki je obravnavana v posamezni učni enoti. Tako pri ponovitvi obeh sedanjikov najdemo opise treh fotografij, pri dovršenem sedanjiku, nesestavljenem pretekliku in nedovršenem pretekliku najdemo besedilo o ustrahovanju v šoli, pri prihodnjiku z *will* in prihodnjiku z *going to* pogovor o načrtih za prihodnost, pri prihodnjem pogojniku kviz o vsakdanjem življenju, pri sedanjem pogojniku o tetoviranju, pri glagolniku najdemo reklamna besedila, pri trpniku in naklonskih glagolih v trpniku besedilo o nakupovanju in neobičajnih hotelih, pri poročanem govoru pogovor o otroškem delu v deželah tretjega sveta.

Posebej velja omeniti razdelka z naslovi *Culture* in *English across the curriculum*. V razdelku *Culture* se učenci seznanijo z različnimi vidiki življenja v angleško govorečih deželah, prav tako v tem razdelku najdemo tudi besedila o popularni glasbi, o izobraževalnem sistemu v ZDA, centrih aktivnosti, odnosu britanskih najstnikov do denarja, razvoju angleščine, kot tudi o Oxfordu in Cambridgeu. S temi temami učence spodbujamo, da povezujejo življenje v angleško govorečih deželah z življenjem v svoji domovini. V razdelku *English across the curriculum* so predstavljene teme, ki se obravnavajo pri drugih šolskih predmetih, kot so zgodovina, biologija, zemljepis, družboslovje, ekonomija, in politika. V teh enotah se učenci seznanijo z osnovnim besediščem, ki ga potrebujejo za pogovor o drugih predmetih, saj se ob tem naučijo, da lahko s pomočjo angleščine bogatijo in širijo svoje znanje o drugih predmetih, ki jih zanimajo. To zlasti pomeni motivacijo za učence, ki se zanimajo za druga predmetna področja.

3.2.2 Jezikovne spretnosti: bralno in slušno razumevanje ter pisno in ustno sporočanje

Učne enote v učbeniku *Project 5* so sestavljene tako, da omogočajo učencem razvoj vseh štirih jezikovnih spretnosti: bralnega in slušnega razumevanja ter pisnega in ustnega sporočanja.

Besedila, namenjena bralnemu razumevanju, so primerno izbrana. Opazimo lahko, da gre za daljša besedila (besedila so znatno daljša kot v učbenikih *Project 1*, *Project 2*, *Project 3* in tudi *Project 4*, ki so namenjeni učenju angleščine v predhodnih razredih), kar ustreza starosti učencev, ki jim je učbenik namenjen. Besedila so različnih vrst od dialogov, stripov, daljših tekstovnih besedil, besedil, ki jih je potrebno dopolnjevati z določenimi besedami oz. besednimi zvezami ali drugimi informacijami, do zgodb.

Glede na to, da so besedila in dialogi iz učbenika posneti tudi na CD-ROM-u, ki dopolnjuje učbenik, razvijajo učenci tudi sposobnost slušnega razumevanja, ki ga v učbeniku testiramo s pomočjo nalog različnega tipa. Pri nekaterih nalogah učenci odgovarjajo na vprašanja,

povezana z besedilom, pri nekaterih morajo slike in besede oz. besedne zveze v različnih stolpcih povezati med seboj, pri drugih povezujejo trditve s slikami ali vstavljajo manjkajoče dele besedila. Poleg dialogov in besedil vsebuje slušno gradivo tudi pesmi, kar je na tej stopnji učenja tujega jezika pomemben element, ki pripomore k učenju angleške prozodije (naglašanje, izgovor).

Učbeniški komplet *Project 5* (4. izdaja) ponuja raznovrstne ustaljene oblike pisnega sporočanja, in sicer različne vodene naloge, ki uvedejo določeno večščino (npr. navajanje razlogov, posploševanje, raba členov, formalno elektronsko sporočilo, oziralni odvisniki, vezni členi za povezovanje povedi).

Poleg pisnega sporočanja se učenci naučijo tudi veččin ustnega sporočanja, saj je besedišče predstavljeno v sobesedilu, kar omogoča takojšnjo aktivno rabo novo usvojenega besedišča v številnih različnih situacijah, s katerimi se srečujemo v vsakodnevnem življenju. Učenci so tako spodbujeni k aktivni komunikaciji in v vsaki enoti se naučijo sporazumevati v določeni situaciji: pogovor o dejavnostih, ki jih imajo učenci radi ali ki jih ne marajo, sprememba datuma in ure zmenka oz. pregleda, opozarjanje in dajanje nasvetov, pogovor o zaposlitvi med vikendom, spraševanje na železniški postaji, vljudno spraševanje po informacijah.

Slikovni material je integriran v zgradbo učnih enot, tako da dopolnjuje tekstovno gradivo in služi kot dodatno izhodišče za različne učne aktivnosti z uravnoteženim vključevanjem vseh štirih veččin v vsaki enoti.

3.2.3 Besedišče

Besedišče je povezano s temo in je predstavljeno s pomočjo številnih jezikovnih nalog, s pomočjo katerih učenci vadijo in utrjujejo predstavljeno besedišče. Besedni zaklad si učenci pridobivajo tako, da preučijo besede v besedilih. Besedilom sledijo raznovrstne naloge, ki omogočajo usvajanje tega besedišča. Besedišče je predstavljeno kot sistem in je pogosto vez med besediščem in slovnico. Učenci si postopno pridobivajo in bogatijo besedni zaklad s pomočjo različnih dialogov in besedil. Teme so prilagojene starostni skupini učencev, ki jim je učbenik namenjen. V njem tako najdemo besedila, ki govorijo o športu in opremi, opisovanju videza in značaja ljudi, času, opozorilnih znakih, medijih, potovanjih, denarju, krajih v mestu itd. V vsaki enoti je del namenjen izgovoru posameznih fonemov ali pa besednemu in stavčnemu naglasu.

3.2.4 Jezikovne vsebine

V učbeniku *Project 5* so obravnavana naslednja slovnična poglavja:

- nedovršni sedanjik in nesestavljeni sedanjik,
- dovršni sedanjik, nesestavljeni preteklik, nedovršni preteklik,
- členi,
- prihodnjika z *will* in *going to*,
- prihodnji pogojniki,
- sedanji pogojniki,
- povratni zaimki,
- glagolnik,
- ločljivi in neločljivi sestavljeni glagoli,
- trpnik, naklonski glagoli v trpniku,
- poročani govor, indirektne vprašalne povedi.

Učbenik *Project 5* sistematično in postopoma obravnava slovnične zakonitosti angleškega jezika. Obravnavana so vsa slovnična področja, ki so zahtevana na tej stopnji učenja angleščine kot tujega jezika.

4 DELOVNI ZVEZEK

Delovni zvezek je sestavljen na podoben način kot učbenik, in sicer obsega vsaka enota 10 strani, ki so označene s črkami od A do D (vsaka podenota po dve strani), in *Progress check* (dve strani). Gradivo, vključeno v delovni zvezek, je namenjeno utrjevanju snovi v učbeniku. Naloge so označene glede na zahtevnost. Zadnji del enote (*Progress check*) je namenjen preverjanju naučenega znanja v določeni enoti (samoevalvacija). Na koncu delovnega zvezka najdemo *Povzetek slovnice* (razlage so v slovenščini), s pomočjo katerega učenci lahko sami dopolnjujejo morebitno pomanjkljivo znanje s področja slovnice. Poleg tega najdemo na koncu še slovar besed (*Slovarček*), vključenih v učbenik in delovni zvezek. Sledita mu seznam nepravilnih glagolov in razlaga fonetičnih simbolov.

5 PRIROČNIK ZA UČITELJE

Priročnik za učitelje je sistematičen. Na začetku je v uvodnem delu opisana zgradba učbenika, delovnega zvezka in priročnika za učitelje. V priročniku za učitelje najdemo navodila, nasvete in predloge, namenjene učitelju. Priročnik z nasveti pomaga učitelju pri izpeljavi učne enote. Poleg tega vsebuje zapis besedil na CD-ju, ki so namenjena slušnemu razumevanju, in rešitve nalog. Ponuja dodatne aktivnosti za hitrejše učence in gradivo za naloge, namenjene izboljševanju komunikacije, ter delovne liste, ki dopolnjujejo DVD. Vključuje tudi teste, in sicer po enega za vsako enoto v učbeniku in tri daljše teste za ponovitev. V vsakem testu najdemo naloge za testiranje specifičnih vidikov slovnice in besedišča. V priročniku za učitelje so navedene tudi rešitve vseh nalog v delovnem zvezku.

6 NACIONALNE VSEBINE

Nacionalne vsebine so sestavljene iz štirih sklopov. V prvem so obravnavane slovenske inovacije, čemur sledijo tri naloge: v prvi je potrebno napisati povedi z oziralnimi odvisniki, v drugi je potrebno glagole postaviti v trpnik ali tvornik, v tretji pa morajo učenci izbrati izum in ga opisati. Drugi sklop se osredotoča na slovensko literaturo in filme, v nalogah, ki sledijo, pa morajo učenci dopolniti besedilo z vezniki in prislovi in sestaviti dnevniški zapis. V tretjem sklopu najdemo besedilo o športu in slovenskih športnikih. Sledita dve nalogi: v prvi morajo učenci povezati dele povedi, v drugi pa dopolniti besedilo z naklonskimi glagoli. V zadnjem sklopu je besedilo o Sloveniji, in sicer o zgodovini, jeziku, denarju, ljudeh in geografiji. Na koncu sledijo tri naloge: v prvi je potrebno odgovoriti na vprašanja, v drugi je potrebno glagole postaviti v pravilni čas, v tretji pa si morajo učenci izbrati enega od danih naslovov in napisati časopisni članek.

7 SKLEPNA MISEL

Učbenik *Project 5* (4. izdaja) pomeni sistematično nadaljevanje pridobivanja jezikovnega in zunajjezikovnega znanja. Pri poučevanju tujega jezika je pomembno, da učence naučimo razumevati besedilo, napisano v tujem jeziku, pozornost pa moramo nameniti tudi slušnemu razumevanju besedila v tujem jeziku, sposobnosti pisnega sporočanja in ustni komunikaciji. Vse štiri veščine morajo biti vključene v učbenik tako, da tvorijo celoto, ne pa posameznih, med seboj nepovezanih poglavij. Tako, na primer, slovnice ne smemo predstaviti samo kot določene strukture v jeziku, ampak kot strukturo, s pomočjo katere v določenem sobesedilu izrazimo časovna in prostorska razmerja, modalnost itd. Prav tako besedišča ne smemo vključevati kot seznam besed, ampak v sobesedilu, v katerem se določena beseda ali besedna zveza uporablja. Najti moramo tudi povezavo med slovnico, besediščem in končnim ciljem učenja tujega jezika – komunikacijo. Vse to mora biti na vseh stopnjah poučevanja

tujega jezika uravnoteženo in smiselno vključeno v učbenik. Učbenik *Project 5* (4. izdaja) prav gotovo ustreza zgoraj omenjenim jezikovnim in jezikoslovnim kriterijem, zato je primeren za pouk angleščine v devetem razredu devetletne osnovne šole v Sloveniji.

Marjeta Vrbinc

izr. prof. dr. Marjeta Vrbinc